

METALÆRING

Punkt 6: Metakognisjon (Elevene skal lære å lære)

Beskrivelse:

Elevene på Refstad skole...

- vet når de ikke forstår og vet hva de skal gjøre når forståelsen brister
- velger hensiktsmessige strategier for å lese læringsoppgaver
- vurderer egne strategivalg og reflekterer over om andre valg kan være bedre

"Læring er en livslang prosess. Det viktigste er å lære folk å lære." (Peter Drucker)
Metalæring dreier seg om å være bevisst på egen læring og problemløsning. For å lære elevene metakognitiv kompetanse må de settes i situasjoner der de vurderer kvaliteten på egne strategivalg og læringsforsøk (se seg selv utenfra).

Metakognitiv kompetanse består av:

1. Evne til å kunne vurdere egen forståelse
2. Evne til å kunne velge riktig strategi/fremgangsmåte for læringsoppgaver

"Education is not the learning of facts, it's rather the training of the mind to think" (Einstein)

- Både lærer og elever er bevisst på at evnen til å forstå hvordan man lærer er minst like viktig som læringen av det fagspesifikke. "Gi en mann en fisk, og han vil spise hele dagen. Lær ham å fiske, og han vil alltid kunne spise" (Kinesisk ordtak).

- Vi gjør læringsprosessene synlige og elevene bevisstgjøres læringsprosessene. Elevene forstår hvorfor de skal lære. Bevisstheten utvikles på et metaplan, slik at elevene stadig blir mer selvutviklede, selvregulerende og selvgående. Vi lærer elevene hvordan de lærer gjennom bevisstgjøring og utvikling av læringsstrategier.

Tips:

- Vi øver på spesifikke læringsstrategier sammen med elevene. Vi er modige ved å sette elevene i situasjoner der de må vurdere strategivalg for læringsoppgaver.

- Vi jobber bevisst med spørsmål for å utvikle elevenes refleksjon og evne til å analysere utfordringer og problemer. Gode spørsmål for å trene metakognitiv kompetanse kan være:

1. Hvorfor skal jeg gjøre denne læringsoppgaven?
2. Hva vet jeg om dette fra før? (Aktivere forkunnskap)
3. Hva kan jeg, hva kan jeg ikke? Hva er det lurt at jeg gjør for å forstå?
4. Hvilke strategier skal jeg velge for å nå læringsstrategiene?

Slike spørsmål jobbes med individuelt, i læringspar og i større grupper. Dette skjer kontinuerlig i forbindelse med annen læring.

- Vi setter elevene i situasjoner der frustrasjonsnivået er stort (learning pit). Elevene forstår hvorfor vi gjør dette og vet at veien ut av "the pit" er gjennom god bruk av læringsstrategier. Elevene spør etter veiledning i strategivalg for å overkomme læringsfrustrasjon. Når frustrasjonene er stor vet elevene at de er i nærheten av et læringshopp.

- "Ikke løs elevenes problemer for dem. Hjelp dem i stedet å finne ut hvordan de selv kan løse problemet. Slik blir de selvhjulpne aktører i egne læringsprosesser" (Arnlack).

Selvdrevne elever i egen læringsprosess:

- Vet når de vet
- Vet hva de vet
- Vet hva de ikke vet
- Vet når de har behov for å vite
- Kjenner nytten av å vite at læring er nødvendig

Strategier for å øve metakognitiv kompetanse:

- Refleksjon
- Tenkning
- Nysgjerrighet
- Utholdenhet og vilje
- Selvbevissthet
- Kobling
- Å stille spørsmål

Kilder:

Tacha Elung "Lær elevene å lære"

John Hattie "Visible learning"

Deborah Holt and Peter Tarrant "Metacognition in the Primary Classroom"